OZVĚNA ZÁPADU
(ECHO OF THE WEST)

PUBLISHED WEEKLY

ZÁBAVNÝ :: TÝDENNÍK

Vychází každou středu. Published Wednesday

Vydavatelé :: Publishers
ODVARKA BROTHERS, CLARKSON, NEB.

Předplatné na rok $1.00 Subscription $1.00

Adresa jednoduše:
ODVARKA BROS., CLARKSON, NEBR.

An Appeal to True Americans!

There are about three millions of Slavs formег subjects of Austria-Hungary, in the United States. They are all united in this grave hour when the liberty and independence of a prominent Slavonic branch, the Servian natino, are theratened, in gigorous protests aginst the tyranny of the Austrian government.

Many of us were forced to flee Austrian tyranny, others were driven away by industrial misery caused by the rottenness of the Hapsburg administration. We became peaceful citizens of this Great Free Country. But thousands of our brothers were unable to flee Austria. They will be now obliged to fight, to mangle, to kill their belover Servian brothers and sisters, for the heroic Servian womn will die by the side of the Servian Junaks.

Servia is exhausted by the recent victorious war with Turks and by the second war with unhappy Bulgaria, driven to war by Austrian intrigues. Though weakened Servia is strong enough to die bravely for its freedom and independence.

Servia could not honorably tolerate the brutal insolence of Austria. She could not curtail the freedom of its citizens for the sake of the Austrian bureaucrats. Either she will be free or not live disgraced.

No one can blame the Austrian Slavs that they long to break the oppressive yoke of Austria and desire a union with their brave Servian Brothers. The cause for such feeling is not in Belgrade's advances but in Vienna's tyranny.

We Slavs living in the United States are united in expressing our sympathy with our Servian brothers. They fight not only for their freedom, but for the freedom of the entire CentralEurope, which Austria always strova to smother.

We pledge our utmost support to our Slavic brothers and wee appeal to the American public for help in their behalf. The Slavs shed their blood for AMERICAN freedom in the great War of Independence and we are sure that America can not remain indifferent to our cause of freedom.

Překlad.

Provolání k pravým Američanům!

Ve Spojených Státech žije asi tři milliony Slovanů, bývalých rakouských a uherských poddaných. V této vážné chvíli, kdy svoboda a neodvislost význačného slovanského národa srbského je ohrožena, my všichni se spojujeme v mocném protestu proti tyranii rakouské vlády.

Mnoho z nás bylo nuceno uprchnouti rakouské tyranii, jiní byli vyhnáni hospodářskou tísní způsobenou prohnilou vládou Habsburků. Stali jsme se mírumilovnými občany této velké a svobodné země. Ale tisícům našich bratří bylo znemožněno opustiti Rakousko a tito budou nyní nuceni ubíjet a vraždit a mrzačit své drahé slovanské bratry a sestry. Neboť srbské ženy budou umírati po boku srbských junáků.

Srbsko jest vyčerpáno nedávnou vítěznou válkou s Turky a neblahou válkou s nešťastným Bulharskem, které bylo veštváno do války rakouskými intrikami. Však ač oslabeno, Srbsko jest dosti silné zemříti pro svou svobodu a neodvislost.

Srbsko nemohlo čestně snášeti brutální nestydatosti Rakouska. Ono nemohlo šlapat po svobodě svých občanů k vůli vyhovění Rakousku. Buď bude žít svobodné nebo ujde pohaně zánikem.

Nikdo nemůže míti za zlé rakouským Slovanům, že se snaží uniknouti rakouskému jhu, a že touží po spojení se šťastnějšími Srbskými bratry. Příčinu této touhy nelze hledati v povzbuzování z Bělehradu, ale v utlačování tyranskou Vídní.

My Slované, žijící ve Spojených Státech, jsme svorni v sympatii k našim srbským bratřím. Oni bojují nejen za svobodu vlastní, ale za svobodu celé střední Evropy, kterou Rakousko vždy snažilo se ujařmovat.

Slibujeme svou pomoc až do krajnosti našim slovanským bratřím a apelujeme na americkou veřejnost o pomoc. Slovanská krev tekla za svobodu Ameriky a my jsme jistí, že Amerika nezůstane lhostejnou k našemu zápasu o svobodu.

Lze omeziti válku?

Jest možno, ba spíše pravděpodobno, že v době kdy tyto řádky připravujeme, válečná litice zachvátila již válnou část evropské pevniny, vzdorvšem více méně upřímným snahám sira Edwarda Greye, anglického sekretáře zahraničních záležitostí, aby zachován byl mír, nebo alespoň aby válka omezena byla na dvě země jí súčastněné. Dle fakta, anglická diplomacie jest tak optimistická ve svém názoru na situaci, že odhaduje vyhlídky na odvrácení "největší katastrofy", jež by mohla postihnouti koncert velmocí", jak nazval to sekretář Grey, v poměru 5 ku 4. Ale současně není v diplomatických kruzích nikoho, kdo by nebyl pevně přesvědčen, že zachování míru v té době jest pouze oddálením neodvratného gigantického zápasu mezi Germánstvem a Slovanstvem. Dle nynějšího seskupení velmocí mohlo by se stěží říci, že v případě propuknutí války všeevropské jednalo by se o zápas Germánstva se Slovanstvem; neboť ani trojspolek nemůže býti považován za skupinu germánskou, aniž trojdohodu lze nazývati alliancí převážně slovanskou. Ovšem, vůdčí velmocí v trojspolku jest moc germánská, Německo, kdežto v trojdohodě první housle hraje moc slovanská, Rusko. Nároky Rakouska na název germánské říše zakládají se na hliněných nohou, a jeho zahraniční politika jest diktována z vůlí Vídně, proti přání a přesvědčení obrovské většiny obou polovin obyvatelstva.

Jestliže však vyhlídky na zamezení války jsou chabé, pak na její lokalisování nejsou skoro žádné. Nelze si naprosto představiti,že by Srbsko zůstalo osamoceno ve svém hrdinném zápasu proti zločinné zvůli Vídně, která využívá záminky atentátu v Sarajevě k tomuto neslýchanému bezpráví, jež vsazuje korunu nepřehledné řadě násilných a neospravedlných činů, jichž vláda rakouská dopouštěla se od staletí doma i za hranicemi. Všecky známky poukazují na to, že Rakousko nevyjde z tohoto dobrodružství se zdravou kůží, ať již rozhodne se vsaditi všecko na jednu kartu a pokračovati na šílené dráze, kterou nastoupilo, či zdali uzná za dobré, spolknouti horkou pilulku nezdaru svých zastrašovacích taktik a v "zájmu míru" přijme návrh na zprostředkování od některé z evropských velmocí. Že ani osamocené Srbsko nebylo by pro rakouskou armádu lehkým oříškem, jest jisto. Národ, jenž jako jeden muž postaví se proti vpádu dobývačného vetřelce, jest nepřemožitelný, kdyby byl sebe slabší, a kdyby jeho nepřítel byl sebe mocnější. Napoleon, největší válečník lidských dějin, byl bezmocný vůči guerillové taktice slabých sborů španělských, vzdor tomu, že měl pod sebou největší, nejstatečnější a nejoddanější armádu, jaká kdy vytrhla do pole. A Rakousko postrádá nejen vojevůdců kalibru Napoleonova, ale nemá ani jeho armády. Převážná většina jejích vojínů skládá se z příslušníků národů, které samy mají trpké zkušenosti s vládou vídeňskou, pro jejíž krvelačné choutky mají nyní obětovati životy nejen své, ale i svých rodin. Srbsko jest ovšem oslabeno nedávnými válkami proti Turecku a proti příliš lakotné vládě Ferdinanda Koburského, na což jistě počítala vláda rakouská, když diktovala své hanebné ultimatum, ale vzdor tomu může postaviti do pole armádu, která samotna byla by s to brániti se po dlouhý čas invasi vetřelce.

Ale Srbsko nezůstane osamoceno. První takový důkaz přichází z Athen, kdež vláda řecká prohlásila, že postaví do pole 100,000 mužů na pomoc Srbům proti Rakousku. Již tento samotný fakt postačí k vyvrácení předpokladu, že by válka mohla zůstati omezena na dvě súčastněné země. Ale hrozba války všeevropské spočívá hlavně ve stanovisku Ruska. Jest naprosto vyloučeno, že by Rusko přihlíželo nečinně k tomu, jak krvavá ruka Habsburků rdousí malý, hrdinný národ slovanský, není myslitelno, že by severní medvěd vzdal se takto všech tradic, jimiž ode dávna řídila se zahraniční politika Ruska, jež staly se takřka národním posláním největšího národa slovanského. Ale i bez těchto sentimentálních důvodů lze bráti za hotovou věc, že Rusko zabrání rozdrcení Srbska Rakouskem, které vzdor tvrzení, že jednalo v podání ultimata samostatně a dokonce bez vědomí Berlína, i v tomto případě jedině tahá Německu kaštany z ohně. I v tomto případě exponuje se Rakousko jako přední stráž v německém "Drang nach Osten", i v tomto případě sleduje svoji tradicionelní slepou zahraniční politiku, která přináší jemu jen výlohy a všechen zisk jeho poručnickému spojenci v trojspolku. S brutální přítomností, hraničící na drzost, oznamuje vídeňská vláda, že by nyní již nespokojila se s úplným pokořením se Srbska, ale že by požadovala i náhradu za mobilisaci. Jest jasno, že podmínky ultimata byly jedině chatrnou rouškou přání, docíliti války se Srbskem za každou cenu. Atentát v Sarajevě jest pouze nepatrnou episodou v této zoufalé snaze germánského živlu, dostati se k moři Egejskému a protrhnouti hráz, kterou mu v cestu postavila válka spojenců proti Turecku.

V tom okamžiku ovšem, jak Rusko zakročí ve prospěch Srbska a zahájí válečnou akci proti Rakousku, Německo bude neodvratně vtaženo do tohoto maelstromu, neboť nemohlo by připustiti záhubu jediného spojence, jenž mu v Evropě dosud zbývá. Neboť nelze počítati na spojenectví Italie, která již nyní více méně otevřeně chýlí se na stranu Francie a Anglie. Kdyby dovolilo Německo rozvrat Rakouska, zůstalo by v Evropě zcela osamoceno, a mohlo by se zcela vzdáti svých imperialistických snů. Dokud tedy jeho vláda bude se říditi dosavadním kursem, nemůže zůstati se založenýma rukama v případě útoku Ruska na duální monarchii. A bylo by věru divem a vyžadovalo by nadlidského sebeopanování, aby Anglie nevyužila tísně Německa k zasazení mu smrtelné rány na moři, kdež jej panství jest ohroženo, a Francie k urvání Elsaska-Lotrinska, jež dosud zůstává zejicí ranou v srdcích nesmiřitelných nacionalistů. Jest zřejmo, že vyhlídky na lokalisování propukající války takřka neexistují. Z velmocí evropských snad jedině Italie zůstala by nečinna, a to z toho dobrého důvodu, že v každém pádě kynul by jí zisk. Rakousko nerádo vykoupilo by si její neutralitu odstoupením některé části Balkánu, a v případě porážky Rakouska, získala by ještě více, neboť připadly by jí beze vší pochyby části Rakouska, obydlené Italy — jižní Tyroly, Terst, části Přímoří a pobřeží a ostrovy dalmatské. Výsledek očekávané války lze ovšem těžko předpovídati, třeba i s nejmenší dávkou pravděpodobnosti: ale jedna věc jest úplně jista: Rakousko vyjde z celé té aféry pošramoceno a poškozeno, jako se vždycky stalo, když pustilo se do velikého podniku. A lze si jen přáti, aby tato zchátralá budova učinila již jednou místo lepšímu a zdravějšímu útvaru, politicky logičtějšímu a sociálně spravedlivějšímu.—

Nedlužíte na tento časopis?

Počet obyvatelstva.

Sčítání lidu koná se ve Spojených Státech jednou za deset let. V jiných letech však odborníci censovního úřadu na základě dosavadních zkušeností a nových zpráv odhadují přibližný počet obyvatelstva, a tyto odhady za často již se osvědčily jako správné.

Tyto dny uveřejněn byl odhad o počtu obyvatelstva ve Spojených Státech v den 1. července 1914. Jest zajímavo, že censovní úřad všem státům přičítá přírůstek obyvatelstva vyjímaje jedinou Iowu. Roku 1910 Iowa měla 2,224,771 obyvatel; censovní úřad počítá, že dne 1. července 1914 počet obyvatelstva v Iowě činil toliko 2,221,755. Odhad tento opírá se o tu významnou skutečnost, že Iowa již o sčítání lidu roku 1910 vykazovala úbytek proti roku 1900. Za ono desetiletí totiž Iowa ztratila 7,082 obyvately; byla jediná ze států naší republiky, kde obyvatelstva ubylo. Jak viděti, odborníci censovního úřadu jsou toho názoru, že v Iowě obyvatelstva posud ubývá, že je tam dnes o deset tisíc lidí méně, nežli tam bylo přede čtrnácti lety.

Iowa jest jediná z našich států, kde ve dvacátém století obyvatelstva ubylo. Jest to opravdu podivný zjev — tak podivný, že je nesnadno jej vysvětliti, a kapitalistické listy vůbec ani se nepokoušejí, aby zjev ten vysvětlily. Iowa má více bank, nežli kterýkoliv jiný stát, má více úrodné půdy v poměru ke své rozloze, více železnic, méně analfabetů — krátce řečeno, má všechny podmínky, proč by měla zkvétati, a zatím je to jediný stát, kterému obyvatelstva ubývá.

Jeví se to tím podivnějším, rozvážíme-li, že v Iowě stále přibývalo obyvatelstva v dobách, kdy farmerům se vedlo ještě nevalně, aby obyvatelstva počalo ubývati, když farmy i farmérské plodiny se zdražily, a hmotné postavení farmerů se zlepšilo. Kdyby tedy v naší zemi zavládly uspořádané hospodářské poměry, Iowa měla by vykazovati největší přírůstek obyvatelstva, ježto by se tam odjinud hrnuli lidé, aby si také urvali kousek toho blahobytu. Proč se tam nehrnou?

Odpověď jest na snadě: právě proto, že je tam takový blahobyt. Půda jest příliš drahá, aby chudý člověk ji mohl koupit; v žádném státě cena farmérské půdy v posledním desetiletí nezdražila se tou měrou jako v Iowě. Roku 1910 představovala cenu 2,802 milliony dollarů, čili více než dvakráte tolik jako v roce 1900, kdy se cenila jenom na 1,257 millionů. A čím dražší půda, tím méně samostatných farmerů. Roku 1900 Iowa měla 228,622 farem, ale roku 1910 už jenom 217,944. Farem ubývá; majitelé jdou prý a farmu pronajmují. Heslo: "zpátky k půdě!" zní sice hezky, ale těžko jest říditi se dle něho, když farmu vlastniti může jenom člověk zámožný. Drahota půdy jest bez pochyby hlavní příčina, proč v Iowě ubývá obyvatel.

ZDRAVÝ ČLOVĚK

je silný, plný života a křepkosti. Nemocnému nevede se dobře. Je jako zlámaný, bez moci a vlády. — Cítíte-li únavu, zmalátnělost, slabost a nevrlost, neodkládejte s léčením. Začněte ihned užívati

Severův Životní balsám

(Severa' Balsam of Life) a tak spějte dále na cestě ku zdraví. Mnoho jich tak učinilo a tvrdí, že jest to velmi cenný, léčivý sílitel celé soustavy.

U chudokrevných posiluje krev.
U dyspeptiků napravuje zažívací nepořádky.
Dodává zdravé chuti k jídlu.
Napravuje nezáživnost a odstraňuje zácpu.
Jest zdatnou silivkou u mužů i žen.

Zkouška vás přesvědčí. — Cena 75 centů v lékárnách

Severův Gothardský olej
Na bolesti a křeče.
Místní prostředek—liniment.
Cena 25 a 50 centů v lékárnách.

Severovy Tab-Lax.
Projímavé cukrovinky.
Pro dítky i pro dospělé.
Cena 10 a 25 centů v lékárnách.

Výslovně vždy žádejte v lékárnách jen Severovy Léky.
Nemůžete-li je dostati, objednejte si je přímo od

W. F. SEVERA CO. Cedar Rapids, Iowa.

Zločin Rakouska.

Celý postup Rakouska od zavraždění arcivévody následníka Františka Ferdinanda sfanatisovaným a nerozvážným mladíkem zaslouží nejhlubšího odsouzení všech poctivých lidí. Za vinu jednotlivce nebo několika jednotlivců trpěl nejprve celý jeden národ rakouské říše, Srbové, kteří stali se štvanci v zemi, již od staletí obývali, kteří vydáni byli na milost nemilost různé luze.

Marně protestovali lidé rozumní, vláda nejen nekonala pranic, aby zamezila surové demonstrace a pogromy protisrbské, nýbrž dokonce nalévala oleje do ohně celým způsobem, jakým vedeno bylo vyšetřování sarajevské vraždy.

Rakouská vláda chtěla z tragické smrti arcivévody Františka Ferdinanda vytloukati politický kapitál proti nepohodlnému sousedu, třímillionovému Srbsku a proto dovoleno bylo proti Srbům vše. Než nemělo zůstati jen při Srbech rakouských, diplomacie rakouská, která již po léta připravovala říši porážku za porážkou a oběť za obětí, která uvedla svým nerozumným stanoviskem za války balkánské říši na pokraj hospodářského úpadku, viděla nyní vhodnou příležitost k zakročení proti sousední říši království srbské mělo být pokořeno úplně, mělo se stát rakouskou provincií, kde přijímány by byly rozkazy policie rakouské a poslušně vykonávány.

To je celý obsah ultimata, které odsuzováno je zajisté všemi rozumnými lidmi na celém světě, ultimata zaslaného 23. července 1914, na něž mělo Srbsko odpověděti do 25. července večer. Srbsko odpovědělo tonem vysoce smířlivým, slibujíc přispěti ze všech sil svých k potlačení nepořádků, zločinných aktů a manifestací v sousední zemi, t. j. v Bosně a Hercegovině.

Tato odpověď Srbska, poctivá a upřímná, z níž vysvítá snaha vyhověti Rakousku, pokud to jen dovoluje vědomí samostatného národa, nedostačovala—ne rakouským národům—z nichž mnohé odsuzují štvanice proti Srbsku, nýbrž hrstce lidí ve Vídni, kteří tvoří vládnoucí kliku v říši rakouské a odpověď ta prohlášena byla za neuspokojivou.

Třeba si jen povšimnouti dvou faktů: Srbsko svolává v hodině svrchovaného nebezpečenství svůj sněm, aby zástupci lidu rozhodli o dalších krocích ubíjeného národa, v říši rakousko-uherské vyhlašuje vládnoucí klika vojensko aristokratická stanné právo, aby zdušen byl hlas protestu právě těch národů a toho lidu, jehož jménem páše se zločin.

Měsíc po sarajevské události dochází k loupežnému a vražednému přepadení malého národa, který se neprovinil ničím jiným, nežli že hájí své přirozené právo na život a že odvažuje se žíti přes všechny kroky, kterými po léta je dušen rakouskou hospodářskou politikou, rakouskou diplomacií i neustálým vyhrožováním mocí zbraní.

Ale to není jediný zločin Rakouska. Jeho zakročením vyvoláno bylo bezprostřední nebezpečenství války evropské, která by strhla do svého proudu všechny pevninské velmoci, Rusko, Německo, Francii a snad i Italii. A Rakousko tu jednalo dle všeho s vědomím toliko Německa, ač i to jest dle všeho dosti pochybno, neboť kdyby byli předem v Německu o všech důsledcích věděli, pak nebyl by asi císař Vilém na cestě severní, kancléř Bethmann-Holweg na prázdninách, Moltke, náčelník pruského generálního štábu v Karlových Varech.

Ale—při německé politice skrytých karet, jaká prováděna byla už r. 1870 Bismarckem, není vyloučeno, že Rakousko přes všechnu svou "iniciativu" koná pouze úlohu nádenníka Německa.

Italie, druhý spojenec Rakouska dává prohlašovat svým poslancem, že o ultimatu Srbsku nevěděla, za to v Německu jeví se podezřelé nadšení pro spojence a—proti Rusku. A tu by právě vládnoucí klika rakouská měla pamatovat, že je tomu právě půl století, co Rakousko s Pruskem vyhlásily válku Dánsku a za dva roky po té krváceli vojáci rakouští na bojištích severních a východních Čech, jsouce vražděni děly a puškami nedávných "spojenců".

Ale jak známo, Rakousko, to jest ona hrtska rodin, která Rakouskem vládla a vládne, ona bezhlavá, neschopná a domýšlivá oligarchie, je neschopno učiti se z dějin a proto zločiny své proti národům vlastním rozmnožiti hodlá zločinem novým, hroznějším ve svých důsledcích všech předešlých.

Dělnictvo Rakouska jistě projeví své smýšlení přes všechny snahy o zdušení hlasu lidu a nechť je výsledek událostí nadcházejících jakýkoliv, Rakousku mocných, Rakousku vládnoucích tříd jistě neprospěje.

Národy nejsou tu dnes již pro hříčku dynastií, ani pro zločiny diplomatů a vojáků. A ať jsou zámysly a plány vládnoucích jakékoliv, z událostí, jež v krátkém jednom měsíci přihodily se v Rakousku čerpati bude posilu k dalším svým bojům o poražení zastaralých a lidstvu škodlivých řádů ve všech zemích evropských hnutí lidu.

Zločin Rakouska však zůstává zločinem a veliký soud, nejen soud dějin, ale i soud lidu očekává ty, kteří své chyby a svou neschopnost chtějí maskovat tím, že vrhají vojsko padesáti millionové říše na stát třímillionový.

A má-li Rakousko spoluvinníka v oficielním Německu, pak i tam je strana čtyřmillionová, která je pohotova účtovati s šílenci, jimž zájmy dynastie a sobecké snahy jdou nad životy, blaho a klid millionů.

Washingtonští korrespondenti.

Ve Washingtoně se nalézá více novinářů, než v kterémkoliv jiném městě na světě. Skoro 250 stálých korrespondentů jsou členy novinářských gallerií v kongresu. Pravidla tu jsou velmi přísná. Pouze ti novináři, kteří své zprávy posílají svým listům po telegrafu, jsou připuštěni. Národní novinářský klub má 350 členů. Kromě těchto je tu nejméně 200 jiných lidí, teří obstarávají korrespondenci pro různé časopisy. Celkem nalézá se ve Washingtoně 800 novinářských korrespondentů. Novinářské pokoje nalézají se v Bílém Domě a v různých vládních odborech. Většina členů kabinetu má pravidelné hodiny, během kterých přijímají korrespondenty a rozmlouvají s nimi o běžných záležitostech. President Wilson přijímá novináře dvakráte týdně. Zpravodajové a korrespondenti pátrají po zprávách všude a jmenovitě hledí získati informace od lidí, kteří presidenta Wilsona navštěvují. Velké listy mají ve Washingtoně svoje pravidelné úřadovny a několik korrespondentů.